จักรพรรดินีบัลลังก์มังกร อิสตรีผู้ยิ่งใหญ่
คนแรกและคนเดียวแห่งประวัติศาสตร์จีน

อยากรู้เรื่องจีนนิดหน่อย

สุขภาพใจ

บูเช็กเทียน

武則天

THE EMPRESS OF CHINA

บุญศักดิ์ แสงระวี
แปลและเรียบเรียง

อยากรู้เรื่องจีน นิกลิง

สุขภาพใจ

บูเช็กเทียน

武則天

THE EMPRESS OF CHINA

บุญศักดิ์ แสงระวี

แปลและเรียบเรียง

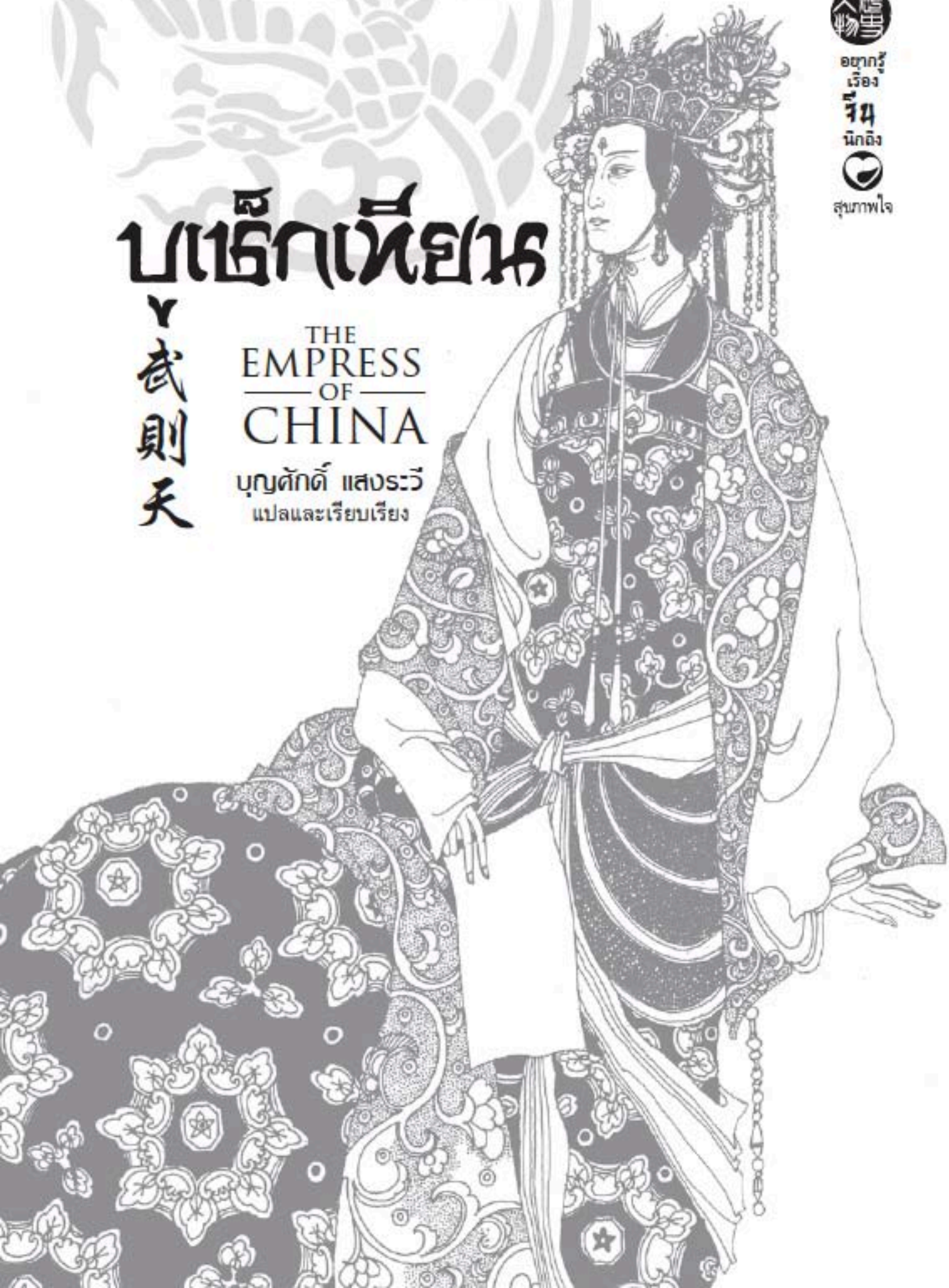

บูเช็กเทียน

武則天

THE EMPRESS OF CHINA

บุญศักดิ์ แสงระวี

พิมพ์ครั้งที่ 2 ปรับปรุงใหม่ : กรกฎาคม 2560
จัดพิมพ์โดย : สำนักพิมพ์สุขภาพใจ
ในเครือ บริษัท ตถาตา พับลิเคชั่น จำกัด
ประธานกรรมการบริหาร : บัญชา เฉลิมชัยกิจ
กรรมการผู้จัดการ : โชนรังสี เฉลิมชัยกิจ
คณะที่ปรึกษา : ถาวร สิกขโกศล, ประชา หุตานุวัตร,
จรัสศรี จิรภาส, สงวนศรี ตรีเทพประติมา
ผู้จัดการสำนักพิมพ์ : อลีน เฉลิมชัยกิจ
บรรณาธิการบริหาร : วรุตม์ ทองเชื้อ
บรรณาธิการ : ขวัญชัย สันติสุขคงชัย
เลขานุการคณะบรรณาธิการ : กนกพร ถ้ำโคนทอง
ออกแบบปก/ศิลปกรรม : ณัฐพงษ์ ภาคีแพทย์
ฝ่ายการตลาด : อัคคณัฐ ชุมนุม, กนกพร ถ้ำโคนทอง
ฝ่ายขาย : มนัญชยา ศิริวงษ์, อุดร ปัญญาชัย
ฝ่ายโรงพิมพ์ : ไพบูลย์ ชาคริยานนท์
ภาพปก : หลูเหยียนกวง 盧廷光

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ
บุญศักดิ์ แสงระวี
บูเช็กเทียน.-- กรุงเทพฯ : ตถาตา พับลิเคชั่น, 2560.
280 หน้า.
1. บูเช็กเทียน. I. ชื่อเรื่อง.
923.251
ISBN 978-616-14-0264-8

พิมพ์ที่ : หจก. ซี.ที.เค พริ้นติ้ง โทรศัพท์ 0-2408-5902
จัดจำหน่าย : สายส่งสุขภาพใจ บริษัท บุ๊ค ไทม์ จำกัด
214 ซ. พระรามที่ 2 ซอย 38 ถ. พระราม 2 แขวงบางมด เขตจอมทอง กรุงเทพฯ 10150
โทรศัพท์ 0-2415-2621, 0-2415-6507 โทรสาร 0-2416-7744

แนะนำเพิ่มเติมติดต่อ : ✉ editor@booktime.co.th
www.booktime.co.th SukkhapabjaiPUB

คลิกสั่งซื้อได้ที่นี่ @booktime

คุณรู้จักบูเช็กเทียนแล้วหรือยัง

ถ้าจะจัดอันดับสตรีที่มีอิทธิพลมากที่สุดในประวัติศาสตร์จีน **บูเช็กเทียน** คือสตรีคนนั้น

ชีวิตเธอเกี่ยวพันกับฮ่องเต้ราชวงศ์ถังถึง 4 พระองค์

สามีทั้งสองของเธอเป็นพ่อลูกกัน ซึ่งก็คือฮ่องเต้ถังไท่จง และ ฮ่องเต้ถังเกาจง ส่วนลูกชายของเธอทั้ง 2 คน คือ ถังจงจง และ ถังรุ่ยจง ก็ได้เป็นฮ่องเต้ทั้งสองพระองค์เช่นกัน และที่สำคัญ ตัวเธอเองก็ยังเป็นฮ่องเต้หญิงคนเดียวในประวัติศาสตร์จีน !

เรียกได้ว่าชีวิตของเธอเชื่อมต่อฮ่องเต้ 5 พระองค์เข้าด้วยกัน

สตรีเดียวที่ผุดขึ้นมาเป็นฮ่องเต้ท่ามกลางสังคมที่มีค่านิยมชายเป็นใหญ่ต่อเนื่องมานับพันปีคนนี้ เธอมาจากเด็กผู้หญิงธรรมดา จะดีหน่อยก็ที่มีบิดาเป็นพ่อค้า มารดาเป็นเชื้อพระวงศ์ตกอับ ช่วงชีวิตของเธอผ่านมาทั้งการเป็นสาวน้อย นางสนม และนางชี ใคร ๆ ก็รู้ดีว่ามีสตรีนับหมื่นนับแสนในประวัติศาสตร์จีน ที่เคยมีวิถีชีวิตแบบนี้เช่นกัน

แต่ทำไมจึงมีเธอคนเดียวเท่านั้นที่ได้เป็นฮ่องเต้

คือสถานการณ์ที่สร้างตัวตนเธอขึ้นมา หรือเธอฉกฉวยจังหวะและโอกาสแล้วสร้างมันขึ้นมาด้วยสติปัญญาและความกล้าของตน

เมื่อเธอมีอำนาจ เธอก็พิสูจน์ถึงความเป็นผู้นำ ทั้งการสนับสนุนขุนนางที่มีความสามารถ และใช้ขุนนางเหล่านี้ได้อย่างเฉียบคมเด็ดขาด ไม่ต่างจากที่เธอใช้โอกาสที่เข้ามาในชีวิตได้อย่างไม่เคยเกรงกลัว และเกรงใจผู้ใด

ภายใต้การปกครองของฮ่องเต้หญิงองค์นี้ อาณาจักรจีนเข้มแข็งและรุ่มรวยทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่และด้านศิลปวัฒนธรรม

แรงเสียดทานที่ต่อต้านเธอมีไม่น้อย ทั้งเพราะว่าเธอไม่ใช่คนแซ่หลี่ และทั้งความเป็นสตรีของเธอ แต่แล้วเธอยังกล้าแกร่งถึงขนาดริอ่านเปลี่ยนราชวงศ์

ในยุคนั้น ถ้าสตรีคนหนึ่งจะกล้าเสียขนาดนี้ ความโหดเหี้ยมคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ และความโหดเหี้ยมของบูเช็กเทียนก็เป็นที่เลื่องลือมาตลอด

ที่น่าอัศจรรย์ก็คือ แม้สิ่งที่เธอทำจะขัดผลประโยชน์และฝืนธรรมชาติทางการเมืองมากมาย เธอกลับจากโลกนี้ไปอย่างสงบในฐานะฮองเฮาแห่งฮ่องเต้ถังเกาจง

คนรุ่นหลังที่พยายามโค่นล้มเธอจากบัลลังก์ ไม่สามารถปฏิเสธยุคสมัยที่เธอเป็นฮ่องเต้ครองราชย์ไปได้ ลูกหลานฮ่องเต้ราชวงศ์ถัง ยังคงต้องนับเธอเป็นหนึ่งในฮ่องเต้ของราชวงศ์

แต่แล้วแท่นจารึกเกียรติประวัติของเธอกลับว่างเปล่า ว่ากันว่า เพราะต้องการให้คนรุ่นหลังวินิจฉัยความดีความร้ายอันซับซ้อนของฮ่องเต้หญิงคนเดียวในประวัติศาสตร์จีนองค์นี้เอง !

ประวัติศาสตร์แห่งชีวิตอันพลิกผันและอัศจรรย์ของเธอ รวมถึงเรื่องเล่าเชื่อมโยงหน้าประวัติศาสตร์ที่ขาดหายและบทวิเคราะห์ของนักประวัติศาสตร์ชื่อดังทั้งหลาย ถูกรวบรวมและอธิบายไว้ในหนังสือเล่มนี้อย่างครบรส

ผมดีใจอย่างยิ่งที่หนังสือเล่มนี้จะได้ตีพิมพ์อีกครั้ง พร้อมกับข้อมูลที่เพิ่มเติมให้สมบูรณ์และได้อรรถรสยิ่งขึ้น

ผลงานของ บุญศักดิ์ แสงระวี เล่มนี้นี่แหละ ที่ทำให้เราได้ค้นพบว่า แท่นจารึกเกียรติประวัติของบูเช็กเทียนที่ว่างเปล่าค่อย ๆ ปรากฏตัวอักษรขึ้นมาในใจเรา

“บูเช็กเทียน ฮ่องเต้หญิงหนึ่งเดียวในประวัติศาสตร์จีน”

นิธิพันธ์ วิประวิทย์ (อ๋อง)

สุดยอดแฟนพันธุ์แท้ราชวงศ์จีน

คำนำผู้เขียน

เรื่อง ***บูเช็กเทียน*** นี้ เกิดขึ้นเนื่องจากในตอนปลายปี พ.ศ. 2527 สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 นำภาพยนตร์จีนจากฮ่องกงเรื่อง ***บูเช็กเทียน*** ออกแพร่ภาพ ได้รับความนิยมค่อนข้างกว้างขวาง เนื้อเรื่องเสนอแง่บวกของฮ่องเต้หญิงบูเช็กเทียนเป็นส่วนใหญ่ อันได้เปลี่ยนแปลงความเข้าใจในอดีตต่อฮ่องเต้หญิงพระองค์นี้ไปเกือบจะหน้ามือเป็นหลังมือ

ด้วยการเสนอแนะของคุณรตน ยาวะประภาษ เจ้าของและบรรณาธิการนิตยสาร ***หลักไท*** ซึ่งผู้เขียนนับถือและได้เขียนเป็นประจำอยู่กับนิตยสารฉบับนี้ ท่านเห็นว่าผู้เขียนน่าจะเขียนเรื่องนี้ลงไปใน ***หลักไท*** ทั้งในแง่บวกและ

แง่ลบที่ค่อนข้างรอบด้านพอสมควร เพราะเรื่องนี้คงจะเป็นที่สนใจของผู้อ่านที่ใคร่รู้ ผู้เขียนสนใจประวัติศาสตร์จีนอยู่บ้างก็จริง แต่ก็ใช่ว่าจะลึกซึ้งนัก การเขียนเรื่องราวประวัติศาสตร์เชิงนวนิยายทำนองนี้ก็ยิ่งไม่ใช่เรื่องง่าย ทว่าก็พยายามเขียนให้ดีเท่าที่สามารถจะทำได้ เพื่อสนองความประสงค์คุณรตนและผู้อ่าน ***หลักไท***

ผู้เขียนเริ่มแสวงหาหนังสือจีนเกี่ยวกับบูเช็กเทียนก่อน ก็ได้มาหลายเล่ม ที่เป็นของจีนใหม่ก็มี ของไต้หวันก็มี ของจีนใหม่มีการค้นคว้าหลักฐานทางประวัติศาสตร์และสังคมสมัยนั้นอย่างค่อนข้างจะลึกซึ้งและเป็นระบบ ส่วนของทางไต้หวันยังคงวนเวียนอยู่กับความเห็นเก่า ๆ ที่สำคัญคือเน้นแต่เรื่องบูเช็กเทียนเป็นผู้หญิงมักมากในกามคุณ ส่วนที่เป็นความดีเกือบไม่มีเลย ผู้เขียนจึงจำเป็นต้องใช้วิจารณญาณของตนเอง โดยยึดหลักทิ้งกากเอาแก่น ทิ้งปลอมเอาแท้ คัดเลือกเอาสิ่งที่คิดว่าถูกต้องเป็นหลัก จากข้อมูลในหนังสือที่หามาได้ และได้ลงมือเขียนเป็นตอน ๆ ลงใน ***หลักไท*** 16 ตอนจบ

เมื่อจบ สำนักพิมพ์ ก.ไก่ มาติดต่อขอพิมพ์เป็นเล่ม ก็ได้จัดพิมพ์เป็นเล่มครั้งแรกประมาณปี พ.ศ. 2530 ใช้ชื่อ ***บูเช็กเทียน*** และหมดตลาดในเวลาต่อมา ประมาณต้นปี

2536 สำนักพิมพ์ ก.ไก่ ก็จะพิมพ์เป็นครั้งที่ 2 แต่จะเปลี่ยนชื่อเป็น ***ยุทธวิธีบูเช็กเทียน*** และให้เขียนเนื้อความเพิ่มเติมเข้าไปให้สอดคล้องกับชื่อ โดยเหตุที่ในเวลานั้นมีหนังสือออกมาเล่มหนึ่งชื่อ ***ยุทธศิลป์จิ๋นซี*** การเปลี่ยนชื่อใหม่ก็เพื่อให้หนังสือเล่มนี้ไปด้วยกัน คือ ***ยุทธศิลป์จิ๋นซี ยุทธวิธีบูเช็กเทียน*** ให้ชื่อของหนังสือ 2 เล่มคล้องจองกัน ซึ่งอาจจะช่วยส่งให้หนังสือขายดีขึ้น

ผู้เขียนมีความเห็นว่า ***บูเช็กเทียน*** เป็นเรื่องชีวประวัติของบูเช็กเทียนทั้งชีวิต มิได้เน้นประเด็นใดเป็นเฉพาะ สมบูรณ์อยู่ในตัวของมันเองอยู่แล้ว เพราะในขณะเขียน ก็ได้ศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์จีนที่นักประวัติศาสตร์เขียนไว้หลายคนด้วยกัน ตามหนังสือที่ได้มาดังกล่าวพอสมควร ไม่น่าจะเปลี่ยนแปลงอะไรอีก เมื่อทางสำนักพิมพ์ต้องการเช่นนั้น พิจารณาแล้วคงไม่เสียหายมากมายอะไรนัก ก็เขียนเพิ่มเติมไปบ้างที่ความเป็นจริงในประวัติศาสตร์ไม่กระทบกระเทือนบิดเบือนไป เพิ่มเป็น 17 ตอน ซึ่งว่ากันตามจริงแล้วลึก ๆ นั้น ไม่สู้จะยินดีนัก

บูเช็กเทียนอยู่ในสมัยศักดินาที่ยึดถือขนบประเพณีอย่างเข้มงวดกวดขัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อำนาจของผู้ชายต้องอยู่เหนือผู้หญิง ขงจื๊อแม้จะเป็นนักคิดที่น่ายกย่อง แต่ต่อ

ผู้หญิงแล้ว ก็มีอคติอย่างรุนแรง เช่น ผู้หญิงจะต้องเชื่อฟังบิดา ออกเรือนแล้วต้องเชื่อฟังสามี สามีสิ้นชีวิตแล้วต้องเชื่อฟังบุตรชาย ต้องมีศีลธรรม พูดจาเรียบร้อย กิริยามารยาทดี การฝีมือดี ไม่ให้คิดไม่ให้ทำอะไรที่นอกเหนือไป จากนี้ บูเช็กเทียนต่อต้านความไม่เป็นธรรมต่อผู้หญิงอย่างสุดชีวิต ต่อต้านอิทธิพลไม่เป็นธรรมของอำนาจผู้ชาย ต่อต้านกับกรอบประเพณีที่จะให้ผู้หญิงอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน และต่อต้านกับขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ อื่น ๆ อีกมากที่มุ่งแต่จะบีบคั้นกดหัวผู้หญิงทุกอย่าง

ทุกวันนี้ เรามักจะพูดกันถึงเรื่องสิทธิมนุษยชน แต่สิทธิมนุษยชนจะได้มาก็ด้วยการต่อสู้ ในอเมริกาที่ว่าเป็นแม่แบบสิทธิมนุษยชนของโลกนั้น ผู้หญิงอเมริกันต้องต่อสู้เฉพาะเพื่อสิทธิการเลือกตั้งของตนอย่างต่อเนื่องเหนียวแน่นมาช้านานจึงจะได้มาเมื่อประมาณ 20 กว่าปีนี้เอง กล่าวในแง่นี้แล้ว ก็พูดได้ว่า บูเช็กเทียนได้ต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชนของสตรีเพศอย่างทระนงองอาจเป็นคนแรกของโลก นานมาแล้วแต่เมื่อพันกว่าปีก่อนซึ่งประเทศอเมริกายังไม่เกิดด้วยซ้ำไป

นักประวัติศาสตร์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักประวัติศาสตร์จีนโบราณเป็นผู้ชายทั้งหมด และเป็นลัทธิบุรุษเพศนิยม ไม่เห็น

ความเป็นมนุษย์ของสตรีเพศอยู่ในสายตา เห็นก็แต่เป็นสิ่งสนองตัณหา เป็นผู้รับใช้ของผู้ชายเท่านั้น ต่อบูเช็กเทียนซึ่งบังอาจท้าทายลบหลู่ไม่ประหวั่นพรั่นพรึงอำนาจของผู้ชายในฐานะที่เป็นบิดา เป็นสามี เป็นบุตรชาย ซึ่งผู้หญิงจะต้องขึ้นต่อตามคำสอนขงจื๊อ จึงไม่อาจจะยอมให้ได้ ดังนั้นบูเช็กเทียนของพวกเขาจึงเป็นผู้หญิงที่เลวทรามต่ำช้า และละเลงสีให้จนกลายเป็นหญิงกาลีบ้านกาลีเมือง และถือกันเป็นแบบนั้นเรื่อยมา จนถึงยุคจีนใหม่ที่ประชาชนเป็นใหญ่ในแผ่นดินที่ผู้หญิงมีความเสมอภาคกับผู้ชายแล้ว สภาพความลำเอียงต่อบูเช็กเทียนจึงได้รับการแก้ไขให้คืนสู่ความเป็นจริงตามประวัติศาสตร์ ประธานเหมาเจ๋อตงเคยกล่าวไว้ในโอกาสหนึ่งว่า *"ผู้หญิงค้ำฟ้าไว้กึ่งหนึ่ง"* ให้เกียรติแก่ผู้หญิงเต็มที่เคารพในศักดิ์ศรีของผู้หญิงเต็มที่

แน่นอน คนเราไม่มีใครที่สมบูรณ์ไปเสียทั้งหมด บูเช็กเทียนก็เช่นกัน ดังคำที่ว่า *"แม้องค์พระปฏิมายังราคินคนเดินดินหรือจะพ้นคนนินทา"* หรือมุ่งแต่จะหาข้อบกพร่องฟื้นฝอยหาตะเข็บซึ่งจะต้องมีวันยังค่ำ โดยไม่คำนึงข้อดีที่มีมากกว่าข้อเสียมากมาย ดังที่ภาษิตจีนว่าไว้ว่า *"เห็นแต่ต้นไม้ไม่เห็นป่าไม้" "เห็นแต่ตำหนิไม่เห็นหยกงาม"* ก็ย่อมจะไม่ถูกต้อง

การพิมพ์ใหม่ครั้งนี้ ผู้เขียนได้แก้ไขและได้ขัดเกลาตามที่เห็นสมควรแต่ก็ไม่มากนัก ยังคงความเดิมเมื่อครั้งตีพิมพ์ใน ***หลักไท*** และในการพิมพ์ครั้งแรกเป็นส่วนใหญ่ที่สุด จึงขอเรียนไว้ ณ ที่นี้ อย่างไรก็ดี ก็ขอความกรุณาท่านผู้สนใจใช้วิจารณญาณแล้วแต่อัธยาศัย

ด้วยความเคารพ

บุญศักดิ์ แสงระวี

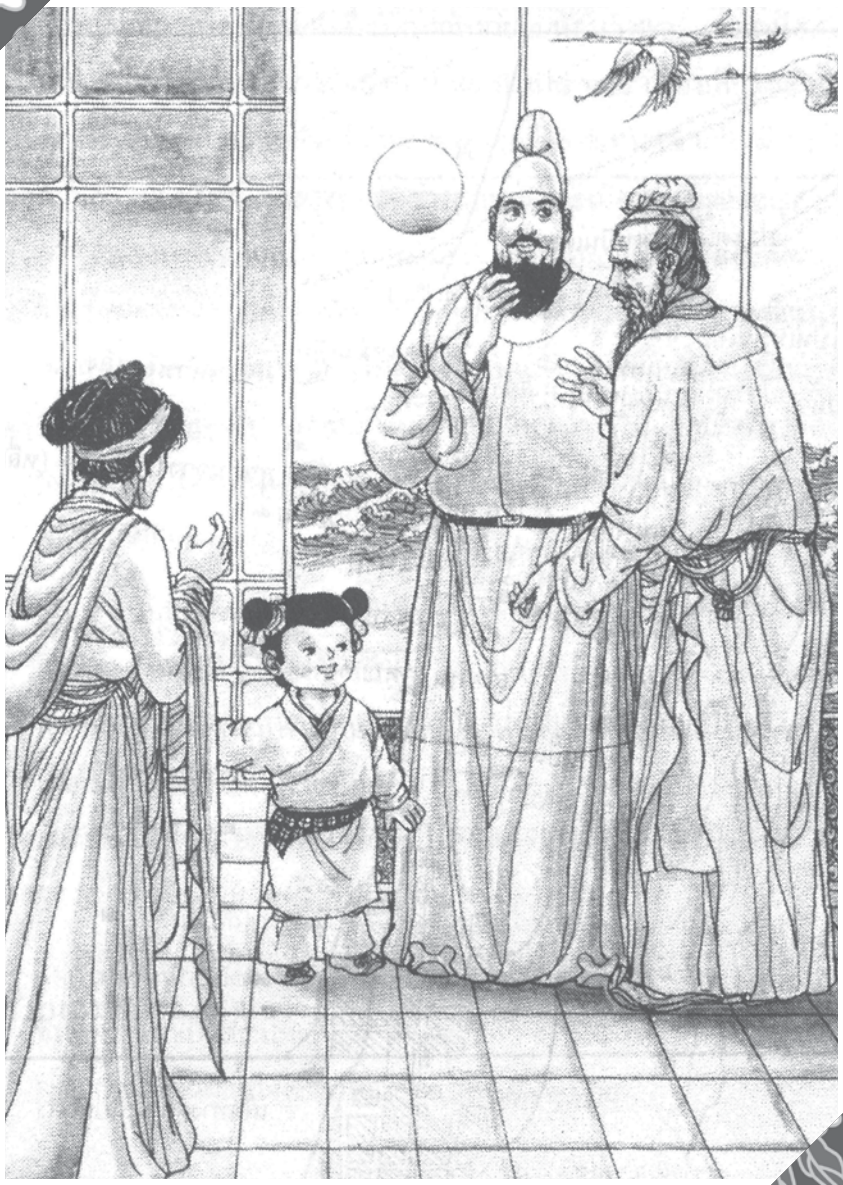

เหวียนเทียนกังทำนายลักษณะบูเช็กเทียนในวัยเด็ก
"หากเป็นสตรี จักต้องเป็นคนเหนือคน"

1

ยุคสมัยและชาติกำเนิดของบูเช็กเทียน

บูเช็กเทียน (武則天 เป็นภาษาแต้จิ๋ว ภาษาจีนกลางออกเสียงว่า อู่เจ๋อเทียน ในเรื่องนี้จะใช้ชื่อบูเช็กเทียนตลอดไปตามความเคยชิน) มีชื่อว่า **เจ้า** (曌) มีความหมายว่า *"ส่องแสง"* เป็นตัวอักษรจีน 1 ใน 20 ตัวที่บูเช็กเทียนคิดประดิษฐ์ขึ้นให้เป็นสัญลักษณ์เฉพาะตัว มีสมญาว่า **เม่ยเหนียง** (媚娘) มีความหมายว่า *"สาวทรงเสน่ห์"* เกิดเมื่อศักราชอู่เต๋อ (武德) ที่ 7 (ค.ศ. 624) ในรัชกาลพระเจ้า**ถังเกาจู่ฮ่องเต้** (唐高祖 **หลี่เยวียน** 李淵 ค.ศ. 566-635) ณ อำเภอเหวินสุ่ย (文水) เมืองปิงโจว (并州 ในมณฑลซานซี 山西省 ปัจจุบัน)

บิดาชื่อ **อู่ซื่อเยวีย** (武士彠 ค.ศ. 577-635) เดิมเป็นพ่อค้าไม้ร่วมทุนกับเพื่อนชื่อ **สวี่เหวินเป่า** (許文寶) นอกจากจะขายไม้แล้ว ยังเพาะชำกล้าต้นไม้ออกขายอีกด้วย จนได้กำไรมีเงินมีทองมั่งคั่งเป็นเศรษฐีขึ้นมาในเวลาไม่ช้านัก

ภาษิตจีนโบราณว่าไว้คำหนึ่งว่า *"ทั้งมวลล้วนต้อยต่ำร่ำเรียนจึงสูงส่ง"* และผู้ที่เป็นขุนนางใหญ่โต ก็ล้วนแต่เป็นผู้คงแก่เรียนเกือบทั้งสิ้น อู่ซื่อเยวียเองมีความทะเยอทะยานที่จะไปเป็นขุนนางกับเขาบ้าง จึงขวนขวายหาผู้รู้มาสอนหนังสือแก่เขาจนมีความรู้แตกฉาน และในที่สุดก็ได้เป็นนายกองทหารตระเวนของอำเภอตนในปลายสมัยราชวงศ์สุย (隋朝)

แม้อู่ซื่อเยวียจะเป็นเพียงขุนนางชั้นผู้น้อย แต่ก็เป็นพ่อค้าระดับมหาเศรษฐี มีคฤหาสน์ใหญ่โตโอ่อ่าหรูหรา ทั้งพยายามไต่เต้าคบเค้าสมาคมกับขุนนางชั้นผู้ใหญ่และแม่ทัพนายกองทั้งหลายอย่างกว้างขวาง ดังนั้นหลี่เยวียน ซึ่งก็คือพระเจ้าถังเกาจู่ฮ่องเต้ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ถังในภายหลัง ขณะที่เป็นแม่ทัพใหญ่ของราชวงศ์สุย ตั้งทัพอยู่ที่เมืองไท่เหวียน (太原) ในมณฑลซานซี เมื่อมีราชการเดินทางผ่านมาทางเมืองเหวินสุ่ยคราใด ก็มักเข้ามาพักอยู่ที่คฤหาสน์ของอู่ซื่อเยวียเป็นประจำ เพราะได้รับความสะดวกสบายการเลี้ยงดูปูเสื่อ จนทั้งสองมีความสนิทสนมกันเป็นอันดี

ซึ่งต่อมาหลี่เยวียนก็แต่งตั้งให้อู่ซื่อเยวียเป็นนายทหารอยู่ในกองทัพของตน

หลี่เยวียนคนนี้ เป็นคนมักใหญ่ใฝ่สูง เมื่อได้คุมกองทัพอันเกรียงไกรอยู่ในมือ ก็เกิดมีใจกำเริบเสิบสาน คิดจะใช้กำลังที่อยู่ในมือตน แข็งเมืองเข้าชิงราชบัลลังก์อยู่ทุกขณะจิต

แม้อู่ซื่อเยวียจะเป็นคนทะเยอทะยาน แต่เขาก็มิใช่คนทะเล่อทะล่าไม่ดูตาม้าตาเรือ ราชวงศ์สุยมีอาการร่อแร่อนาคตไม่แจ่มใสนัก เขาเห็นอยู่เต็มตา ทว่าราชวงศ์นี้ก็ยังมีอำนาจครองแผ่นดินอยู่ในขณะนั้น ยังชี้ต้นตายปลายเป็นได้อยู่ ส่วนหลี่เยวียนแม้รัศมีแห่งความยิ่งใหญ่จะเริ่มจับ และเจตนารมณ์ของหลี่เยวียนเขาก็รู้อยู่เต็มอก แต่จะเป็นลูกผีหรือลูกคนในวันข้างหน้าก็ยังยากจะบอก

ในชั่วขณะนั้น อู่ซื่อเยวียซึ่งเป็นพ่อค้าที่ปรับตัวให้เข้าได้กับทุกสภาวะ จึงได้กำหนดท่าทีของตนเอาไว้อย่างง่าย ๆ แต่ชาญฉลาดพอสมควร คือ *“ขี่กำแพง”* (**騎墻**) ในภาษาจีน หรือเรียกว่า *“เหยียบเรือสองแคม”* ในภาษาไทย

และดังนั้น **หวังเวย** (王威) ซึ่งเป็นรองแม่ทัพแห่งกองทัพไท่เหวียนผู้จงรักภักดีของพระเจ้า **สุยหยางตี้** (隋煬帝) อู่ซื่อเยวียก็คบหาได้อย่างใกล้ชิดเช่นกัน อู่ซื่อเยวีย

จึงดึงหวังเวยมาเป็นเพื่อนกับตน พร้อมกับอิงหลี่เยวียนได้อย่างแน่นแฟ้นพร้อมกันไปด้วย

พระเจ้าสุยหยางตี้ (**หยางกว่าง** 楊廣 ค.ศ. 569-618) กษัตริย์องค์สุดท้ายของราชวงศ์สุย ซึ่งได้ราชสมบัติมาด้วยการปิตุฆาตพระเจ้า **สุยเหวินตี้** (隋文帝 **หยางเจียน** 楊堅 ค.ศ. 541-604) ปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์สุยพระบิดาของตนเอง ก็เป็นกษัตริย์ที่ไร้ทศพิธราชธรรม ในราชสำนักเต็มไปด้วยความเหลวแหลกฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย ใช้กำลังเงินกำลังคน สิ้นเปลืองไปในการสร้างตำหนักใหญ่โตมากมายหลายแห่ง เพื่อแสดงบารมีและกวาดต้อนสาวสวยวัยกำดัดหลากหลาย เข้าไปบำเรอตัณหาไม่อั้น จนราษฎรเดือดร้อนลำเค็ญไปทุกหย่อมหญ้า จึงพากันก่อจลาจลทั่วไปทั้งแผ่นดิน สุดที่สุยหยางตี้จะปราบปรามให้สงบราบคาบลงได้

หลี่เยวียนเห็นเป็นโอกาสจึงเตรียมการชิงราชบัลลังก์อย่างเร่งรีบ จัดส่ง **หลี่ซื่อหมิน** (李世民) ลูกชาย **หลิวเหวินจิ้ง** (劉文靜) **จ่างซุนซุ่นเต๋อ** (長孫順德) และ **หลิวหงจี** (劉弘基) คนสนิท ออกไปเกณฑ์ผู้คนเข้ามาเป็นทหารจากที่ต่าง ๆ ในชั่วระยะเวลาสั้น ๆ เพียง 10 วัน ก็มีทหารเข้ามารวมพลอยู่ร่วมหมื่น

หวังเวยและ **เกาจวินหย่า** (高君雅) รองแม่ทัพอีก

คนหนึ่งเกิดความสงสัย เพราะคนทั้งสองได้รับพระราชโองการจากสุยหยางตี้ให้มาคอยสังเกตและยับยั้งพฤติการณ์อันไม่ชอบมาพากลของหลี่เยวียน เมื่อเห็นทหารในเมืองไท่เหวียนเพิ่มมากขึ้นอย่างผิดปกติ ประกอบกับผู้ออกไปเกณฑ์ทหารยังมีจ่างซุนซุ่นเต๋อและหลิวหงจี ซึ่งเป็นนายทหารหนีทัพขัดพระราชโองการของสุยหยางตี้ ที่ให้ยกทัพไปปราบเมืองเหลียว (遼東) ทางทิศเหนือด้วยแล้ว ก็ยิ่งมีความคลางแคลงใจหนักขึ้น

หวังเวยจึงนำความไปปรึกษาอู่ซื่อเยวียว่า

"ซุ่นเต๋อกับหงจีเป็นนายทหารหนีทัพขัดพระราชโองการให้ไปออกศึก ความผิดของคนทั้งสองฉกรรจ์ถึงขั้นตัดศีรษะเสียบประจาน เหตุไฉนยังมาทำหน้าที่เกณฑ์ทหารอยู่อีก เราจะจับตัวมันมาลงโทษให้สาสมกับความผิด"

อู่ซื่อเยวียท้วงว่า

"ซุ่นเต๋อกับหงจีสองคนนี้ เป็นแขกผู้มีเกียรติของท่านหลี่เยวียน หากท่านทำดังกล่าว เกรงว่าจะเป็นเหตุทำให้เกิดเรื่องใหญ่โตขึ้นได้ โปรดจงไตร่ตรองให้รอบคอบ"

หวังเวยกับเกาจวินหย่าจึงไม่กล้ากระทำตามความคิด

ในระหว่างนั้นก็มีรองแม่ทัพอีกคนหนึ่งชื่อ **เถียนเต๋อผิง** (田德平) คิดอยากจะเสนอให้หวังเวยและเกาจวินหย่า

สอบสวนความประสงค์ของการเกณฑ์ทหารในครั้งนี้ รวมทั้งที่มาของทหารเหล่านี้ด้วย

อู่ซื่อเยวียรู้เรื่องเข้า จึงกล่าวเตือนสติเถียนเต๋อผิงว่า

“ทหารที่เกณฑ์มาใหม่ทั้งหมด ล้วนแต่เป็นของท่านหลี่ทั้งสิ้น หวังเวยและเกาจวินหย่าต่างก็เป็นผู้อยู่ใต้การบังคับบัญชาของท่านหลี่ พวกเขาจะกล้าทำเช่นนั้นหรือ ท่านอย่าได้หาภัยใส่ตัวเลย”

เถียนเต๋อผิงจึงอึ้งไปไม่กล้าเดินเรื่องต่อไปไกลจากนั้น

อู่ซื่อเยวียมือหนึ่งเกาะติดอยู่กับผู้มีอำนาจจริงในท้องถิ่น แต่อีกมือหนึ่งก็ไม่ยอมปล่อยผู้ที่ขึ้นอยู่กับส่วนกลาง ตีสองหน้า ทำดีกับทั้งสองฝ่าย ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดได้เปรียบ อู่ซื่อเยวียก็ชนะไหนเข้าด้วยช่วยกระพือได้ทุกขณะ มีแต่ได้ ไม่มีเสีย

ภายหลังต่อมา หวังเวยกับเกาจวินหย่า ถูกหลี่เยวียนกล่าวหาว่าคบคิดกับพวกฮวนทูเจวี๋ย (突厥 ชนชาติเติร์กที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ทางตะวันตกของจีนในสมัยนั้น) แล้วประหารชีวิตเสียบหัวประจานเสีย ดังนั้น เสี้ยนหนามการแข็งอำนาจของหลี่เยวียนในเมืองไท่เหวียนก็สิ้นไป

แต่แม้กระนั้น อู่ซื่อเยวียก็ยังมิกล้าล่มหัวจมท้ายกับหลี่เยวียนอย่างเต็มตัว รอจนเมื่อเห็นชัดว่า พระเจ้าสุยหยางตี้

แห่งราชวงศ์สุยหมดหนทางที่จะรักษาราชบัลลังก์ต่อไปได้แล้ว และกองทัพอันมหึมาของหลี่เยวียนกรีธาทัพออกมาจากซานซีเข้าไปในส่านซี (陕西省) อันเป็นที่ตั้งของราชธานีฉางอัน (長安 ซีอาน 西安 ในปัจจุบัน) แล้ว อู่ซื่อเยวียจึงทุ่มเทให้หลี่เยวียนอย่างหมดตัว จึงได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเสนาธิการกองทัพเสื้อเกราะของกองทัพหลวง และเข้าร่วมสัประยุทธ์ชิงเมืองหลวงฉางอันด้วย

พระเจ้าสุยหยางตี้ถูกจับ และถูกบังคับให้ปลงพระชนม์ด้วยการแขวนพระศอสิ้นชีพเมื่อ ค.ศ. 618

ในชั้นต้น เพื่อหลีกเลี่ยงข้อครหา หลี่เยวียนยังแสร้งทำเป็นจงรักภักดีต่อราชวงศ์สุย เมื่อเข้าเมืองฉางอันได้แล้วก็ยก **หยางโย่ว** (楊侑) พระราชนัดดาของสุยหยางตี้ขึ้นเป็นฮ่องเต้

แต่ในปีรุ่งขึ้น หลี่เยวียนก็อ้างเหตุบังคับหยางโย่วให้สละราชบัลลังก์ แล้วตั้งตนขึ้นเป็นพระเจ้าถังเกาจู่ฮ่องเต้ปฐมกษัตริย์ของราชวงศ์ถัง (唐朝) ขึ้น ราชวงศ์สุยก็ถึงกาลอวสานแต่บัดนั้น

อู่ซื่อเยวียใช้เล่ห์กลของพ่อค้า ประจบประแจงทั้งหลี่เยวียนและหลี่ซื่อหมินลูกชายคนที่สองของหลี่เยวียนอย่างเต็มสติกำลัง จนคนทั้งสองให้ความไว้เนื้อเชื่อใจอย่างเต็มที่

ดังนั้น เมื่อได้สถาปนาราชวงศ์ถังขึ้นมาแล้ว อู่ซื่อเยวียจึงได้รับตำแหน่งเป็นแม่ทัพเมืองจิงโจว (荊州) ลี่โจว (利州) และท้ายที่สุดก็เป็นเสนาบดีฝ่ายการโยธาในเมืองหลวง

การประจบประแจงของอู่ซื่อเยวียต่อหลี่เยวียน มีหลักฐานใน ***บันทึกราชวงศ์ถังเก่า*** 《舊唐書》 ว่าด้วยประวัติของอู่ซื่อเยวีย เขียนไว้ว่า

"เมื่อหลี่เยวียนได้ปราบดาภิเษกเป็นพระเจ้าถังเกาจู่ฮ่องเต้แล้วนั้น อู่ซื่อเยวียเคยกราบทูลว่า ตนฝันเห็นถังเกาจู่ฮ่องเต้ประทับอยู่เหนือมังกรเหินขึ้นสู่ท้องฟ้าอย่างสง่างาม ถังเกาจู่ฮ่องเต้ได้ฟังก็ทรงพระสรวลรับสั่งว่า 'เจ้าเป็นสมัครพรรคพวกของหวังเวย แต่เจ้าพูดจาหว่านล้อมจนหวังเวยเลิกเอาโทษหนีทัพของพวกหลิวหงจีได้ นับว่ามีความชอบอยู่ เจ้าก็ปฏิบัติต่อข้าด้วยดีตลอดมา ข้าจึงแต่งตั้งเจ้าเป็นขุนนางเป็นการตอบแทน แต่เหตุไฉนเจ้าจึงต้องสร้างเรื่องความฝันมาเอาใจข้าด้วยเล่า'"

แม้จะรับสั่งว่าไม่ทรงโปรดปรานการประจบก็ตาม แต่ฮ่องเต้ก็เป็นปุถุชนไฉนเลยไม่พอใจคำเยินยออันไพเราะเสนาะหูเหล่านั้น ฐานะตำแหน่งของอู่ซื่อเยวียจึงมิได้รับการ

กระทบกระเทือนจากการสอพลอทั้งในครั้งนั้นและในครั้งหลัง ๆ ต่อมาแต่ประการใดทั้งสิ้น

อู่ซื่อเยวียมีภรรยาที่ออกหน้าออกตาอยู่ 2 คน คนแรกชื่อนาง **เซี่ยงหลี่ซื่อ** (相里氏) มีบุตรชาย 2 คน คนโตชื่อ **อู่เหวียนชิ่ง** (武元慶) คนรองชื่อ **อู่เหวียนส่วง** (武元爽) ภรรยาคนที่สองชื่อนาง **หยางซื่อ** (楊氏) เป็นหลานสาวของ **กวนเต๋อหวังหยางสยง** (觀德王楊雄) เชื้อพระวงศ์ในราชวงศ์สุย

การสมรสในสมัยนั้น มักถือยศศักดิ์วงศ์ตระกูลที่เท่าเทียมกันเป็นสำคัญ ว่าสำหรับตระกูลของอู่ซื่อเยวียนี้แล้วก็เป็นแต่เพียงพ่อค้าวาณิชได้ดิบได้ดีเป็นขุนนางขึ้นมาก็แต่ในระยะหลัง ส่วนนางหยางซื่อนั้น แม้จะเป็นปลายแถวของเชื้อพระวงศ์ ก็ยังนับว่ามีฐานันดรศักดิ์อยู่พอสมควร หากว่าราชวงศ์สุยยังรุ่งเรืองอยู่ ก็เป็นที่แน่นอนว่าอู่ซื่อเยวียจะไม่มีโอกาสได้เห็นแม้แต่ปลายเล็บเท้าของนางเป็นแน่แท้ นางหยางซื่อจึงกลายเป็นเชื้อพระวงศ์ตกอับ

สำหรับอู่ซื่อเยวียก็รู้ชาติตระกูลของตนดีว่าต่ำต้อย ดังที่เคยมีคำกล่าวขานกันว่า *“สิบพ่อค้าไม่เท่าพระยาเลี้ยง”* แม้จะได้เป็นขุนนางแล้วก็ตาม ก็ไม่อาจลบล้างปมด้อยแห่งชาติตระกูลของตนไปได้ ดังนั้นจึงพยายามลบปมด้อยให้เป็น

ปมเขื่อง โดยแสวงหาผู้ที่สูงศักดิ์กว่ามาเชิดชูตนเองให้สูงขึ้นไป จึงเลือกเอานางหยางซื่อซึ่งก็ต้องการที่พึ่งในยามยากอยู่แล้วมาเป็นภรรยา ซึ่งอู่ซื่อเยวียมีความปีติยินดียิ่งนักในเรื่องนี้ เพราะแม้นางหยางซื่อจะเป็นเชื้อพระวงศ์ปลายแถวหรือตกอับ ก็ยังคงได้ชื่อว่าเป็นเชื้อพระวงศ์สูงส่งด้วยชาติตระกูลอยู่นั้นเอง ช่วยเสริมส่งเชิดชูวงศ์ตระกูลของตนให้ดูภูมิฐานขึ้นได้ไม่มากก็น้อย

นางหยางซื่อมีบุตรสาวกับอู่ซื่อเยวีย 3 คน คนโตนามว่า **อู่ซุ่น** (武顺) แต่งให้กับ **เฮ่อหลานเยวี่ยสือ** (賀蘭越石) แห่งตระกูลเฮ่อหลาน ตกพุ่มม่ายแต่ยังสาว คนที่สามนาม **อู่ซื่อ** (武氏)* แต่งให้กับ **กวอเซี่ยวเซิ่น** (郭孝慎) แห่งตระกูลกวอ ซึ่งมิได้มีชื่อเสียงเด่นดังอะไร

แต่คนที่สองนั้น คือ **อู่เจ๋อเทียน** หรือ **บูเช็กเทียน** ฮ่องเต้หญิงในอนาคตคนนี้นี่เอง !

ในขณะที่บูเช็กเทียนมีอายุได้ 2-3 ขวบ ตามบันทึกของหนังสือชื่อ ***ไท่ผิงกว่างจี้*** 《太平廣記》 บรรพว่าด้วยบูฮองเฮา ได้เขียนไว้ว่า

---

*ชื่อของนาง อู่ซื่อ ในประวัติศาสตร์ไม่ได้บันทึกว่ามีชื่อว่าอะไร คงเรียกแต่นาง อู่ซื่อ ที่แปลว่า นางแซ่อู่

เมื่ออู่ซื่อเยวียมาเป็นแม่ทัพเมืองลี่โจว พระเจ้า **ถังไท่จงฮ่องเต้** (唐太宗 หลี่ซื่อหมิน ค.ศ. 599-649*) มีรับสั่งให้ **เหวียนเทียนกัง** (袁天罡) โหราจารย์มาเข้าเฝ้า ณ เมืองหลวง

เมื่อเหวียนเทียนกังเดินทางผ่านมาถึงเมืองลี่โจว อู่ซื่อเยวียก็ขอให้เหวียนเทียนกังพยากรณ์รูปลักษณ์ของนางหยางซื่อผู้ภรรยา เหวียนเทียนกังกล่าวว่า

"ฮูหยินท่านนี้ มีเค้าโครงกระดูกประหลาดนัก เห็นทีจะมีอภิชาตบุตรเป็นแน่แท้"

ส่วนบุตรชายทั้งสอง เหวียนเทียนกังทำนายว่า *"คงจักได้เป็นขุนนางชั้นผู้ใหญ่ หากแต่จะตกอับในบั้นปลาย"*

เมื่อดูรูปร่างลักษณะของบุตรสาวคนโต เหวียนเทียนกังพยากรณ์ว่า *"เด็กหญิงคนนี้ สามีจักเป็นคนสูงศักดิ์ แต่จะเป็นภัยแก่สามีในภายหลัง"*

ในขณะนั้น บูเช็กเทียนยังเล็ก สวมเสื้อผ้าเด็กผู้ชาย อุ้มอยู่ในวงแขนของแม่นม เมื่อเหวียนเทียนกังเห็นเข้าก็สะดุ้ง ปรารภขึ้นว่า

---

*ใน ***บันทึกราชวงศ์ถังเก่า*** บันทึกปีคริสต์ศักราชเกิด-ตายของพระเจ้าถังไท่จงฮ่องเต้ไว้ที่ ค.ศ. 599-649 แต่ใน ***บันทึกราชวงศ์ถังใหม่*** บันทึกปีคริสต์ศักราชไว้ที่ ค.ศ. 598-649

“เด็กผู้ชายคนนี้ มีลักษณะผิดแปลกกว่าเด็กอื่น ยากที่จะพยากรณ์ได้”

จึงให้แม่นมปล่อยบูเช็กเทียนลงเดินเตาะแตะ เหวียนเทียนกังก็อุทานอย่างอัศจรรย์ใจว่า

“หน้าผากนูนปานดวงอาทิตย์ เค้าหน้าและนัยน์ตาดุจดังพญามังกร คองามเยี่ยงคอหงส์ มีรูปลักษณ์ของผู้เป็นประมุข จักต้องสูงศักดิ์ยิ่งนัก”

ครั้นเมื่อมองด้านข้าง เหวียนเทียนกังก็ตกประหม่าร้องขึ้นว่า

“หากเป็นสตรี จักต้องเป็นคนเหนือคน!”

CONTACT US!
LINE
@booktime
www.facebook.com/SukkhapabjaiPUB
www.booktime.co.th

บูเช็กเทียน

武則天

THE EMPRESS OF CHINA

บูเช็กเทียน สตรีเดียวที่ผุดขึ้นมาเป็นฮ่องเต้ท่ามกลางสังคมที่มีค่านิยมชายเป็นใหญ่ต่อเนื่องมานับพันปีคนนี้... ช่วงชีวิตของเธอผ่านมาทั้งการเป็นสาวน้อย นางสนม และนางซี

ภายใต้การปกครองของฮ่องเต้หญิง ***บูเช็กเทียน*** องค์นี้ อาณาจักรจีนเข้มแข็งและรุ่มรวยทั้งด้านชีวิตความเป็นอยู่และด้านศิลปวัฒนธรรม แต่แล้วแท่นจารึกเกียรติประวัติของเธอกลับว่างเปล่า ว่ากันว่า เพราะต้องการให้คนรุ่นหลังวินิจฉัยความดีความร้ายอันซับซ้อนของฮ่องเต้หญิงคนเดียวในประวัติศาสตร์จีนองค์นี้เอง !

ประวัติศาสตร์แห่งชีวิตอันพลิกผันและอัศจรรย์ของเธอ รวมถึงเรื่องเล่าเชื่อมโยงหน้าประวัติศาสตร์ที่ขาดหาย และบทวิเคราะห์ของนักประวัติศาสตร์ชื่อดังทั้งหลาย ถูกรวบรวมและอธิบายไว้ในหนังสือ ***บูเช็กเทียน*** เล่มนี้อย่างครบรส

บุญศักดิ์ แสงระวี

นักแปลรางวัลสุรินทราชา จากสมาคมนักแปลและล่ามแห่งประเทศไทย
นักเขียนรางวัลนราธิป จากสมาคมนักเขียนแห่งประเทศไทย

สุขภาพใจ
SukkhapabjaiPUB

@booktime

FA 0096 บูเช็กเทียน
ISBN 978-616-14-0264-8
260.-
9 786161 402648

www.booktime.co.th